

FAGFORBUNDET

Om SFS 2404 og arbeidstid

Karianne Hansen Heien, forhandlingsenheten

Forhandlingene SFS 2404 2022

- Manglende enighet om regulering av beredskapsvakta sendte oss i nemd
- 4.1 Særskilt om hjemnevakt (beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet)
 - › *All hjemnevakt kommer i tillegg til øvrige rammer for arbeidstid som følger av denne avtale, dette gjelder også når hjemnevakten regnes som arbeidstid.*
- Kan partene på generelt grunnlag fastsette dette?

Problemet oppstår når:

- Ansatte i kommunen som også har beredskapsvakt utenom ordinær arbeidstid
- Beredskapsvakta kan fort defineres fullt ut som arbeidstid (1:1) ut ifra:
 - › Responstid
 - › Bevegelsesfrihet
 - › Sannsynlighet for utkalling/utrykningsfrekvens
 - › Lengde på utrykning
 - › Fysisk og psykisk belastning
 - › Antall beredskapsvakter og hvor ofte de forekommer
 - › Forutsigbarhet på utkalling

Resultatet

→ Slutning fra nemda:

- › *4.2 Utrykning fra hjemmevakt (beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet)*

Utrykning fra hjemmevakt godtgjøres som overtid etter HTA [4.3.2.1](#). Utrykning regnes fra alarmer går og varer til oppdragets slutt. Utrykning mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 godtgjøres med minst 1 time.

- › *Videre tar den nye protokollteksten sikte på å gi partene et grunnlag for fortsatt konstruktivt og forpliktende samarbeid om en nærmere regulering av hjemmevaktordningen, herunder forpliktende partsarbeid i perioden og utarbeidelse av en felles veileder til hjelp for de lokale parter*

Gjeldende regelverk

- Arbeidstid vs. arbeidsfri (absolutt definisjon)
- Matzak-dommen
 - › Konkret vurdering av hvorvidt en gitt beredskapsvakt er å anse som arbeidstid eller ikke
 - » 8 minutters responstid (stasjonen)- betydelig restriksjon på bevegelsesfriheten= arbeidstid
 - » Begrensninger på å fritt kunne bestemme over egen tid

EUs arbeidstidsdirektiv (og norsk lov)

- Forholder seg ikke til økonomiske eller organisatoriske forhold i vurdering av hvorvidt vakt er arbeidstid. Objektiv vurdering.
- Maksimalt 48 timer arbeidstid per uke, inkl. overtid (gjennomsnitt)
- Arbeid utover 48 timer forutsetter individuell samtykke (**ikke** tillitsvalgt eller tariffavtale), som kan trekkes tilbake uten reaksjoner
 - » Hviletidsbestemmelsene må fortsatt overholdes, samt andre bestemmelser som sikrer HMS
 - » Maksimal mulighet på 78 timer kan derfor være lavere, gitt disse hensynene
- Har anledning til å fravike hviletidsbestemmelsene, men da skal man ha kompenserende hvile

Unntak hviletidsbestemmelser art. 17

- Forutsetter tilsvarende kompenserende hvileperioder (eller annet passende vern- objektive grunner)
- Kompenserende hvile må iverksettes umiddelbart etter arbeidsperioden
- Ved kort hviletid mellom to arbeidsperioder må hviletid etter vakt to kompensere for manglende hviletid
- Ikke satt tak på hvor lang arbeidsperioden kan være før hviletid må avvikles
- Arbeid og hvile må alternere
- Må ha fast døgnskille
- Arbeidstilsynet: Problematisk å ha hviletid i periode med vakt

Utfordringer

- Man fort havner over 48 timer, og arbeidstidsordningen vil kreve individuelt samtykke
- Man ikke klarer å overholde vernebestemmelsene i avtalen, herunder hviletidsbestemmelsene og/eller kompenserende hvile, deriblant:
 - › Pålagt sammenhengende hvile i turnusplanen
 - › Mulighet for hvile etter utrykning
- «Annet passende vern» er ikke tilfredsstillende:
 - › *Ekstraordinær arbeidssituasjoner eller arbeidsformer hvor hvileperioder ikke kan gis i erstatning, altså arbeidets art, ikke lav bemanning eller dårlig økonomi*

Risikofaktorer

- Avbrutt søvn
- Søvnoverskudd, også over tid, også når det er lite å gjøre
- Søvnunderskudd = fare for «mikrosøvn»
- Søvntrukkenhet ved oppvåkning fra dyp søvn
- Manglende hvile etter aktivt arbeid

Mål framover

- Opprettholde dagens beredskapsmodell som er innenfor lovens vernebestemmelser
- Lokale parter må foreta en konkret vurdering av ordningen for å fastslå om det er å regne som arbeidstid eller ikke
- Lokale parter må iverksette tiltak som sikrer etterfølgelse av regelverket, eks.
 - › Sikre kompenserende hvile
 - › Hvordan man legger opp turnusen
 - › Antall personer i vakt
 - › Individuelt samtykke (over 48 timer)
- Men også ordninger som ikke defineres som arbeidstid skal sikre vernebestemmelsene!

Faktorer som må man vurdere lokalt?

- Tidligere nevnte punkter
- Krav til aktsomhet
- Arbeidspress og tempo
- Hvilke arbeidsoppgaver som skal utføres
- Grad av egenkontroll under utførelse av arbeid
- Med mer

Hva gjør vi nå?

- PSU med KS om veileder til hjelp for lokale parter
- Sverige:
 - › Minimumdøgnhvile er 9 timer
 - › Unntak- 20 timers vakt når det er fordelt aktiv og passivt arbeid
 - › Unntak- 24 timer når det er fordelt aktivt og passivt arbeid- behandles i nemd
 - › Beredskapsvakt foreløpig ikke vurdert (ikke arbeidstid)
- Avventende holdning fra mange land/vi har ikke kjennskap/fortsetter som før
- Fortolkningsnotat fra EU-kommisjonen i april 2023
- Hva med avlønninga på 1:5?

